

СХВАЛЕНО

Вченою радою КНЗ КОР
«Київський обласний інститут
післядипломної освіти
педагогічних кадрів»
(протокол від 09 березня 2026 р. №3)

ЗАТВЕРДЖЕНО

Ректор КНЗ КОР «Київський
обласний інститут післядипломної
освіти педагогічних кадрів»

Віра РОГОВА

Наказ від «09» березня 2026 р. №65

**ОСВІТНЯ ПРОГРАМА
ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ
«СУЧАСНІ МОДЕЛІ КОМАНДНОЇ ВЗАЄМОДІЇ ФАХІВЦІВ
В ОРГАНІЗАЦІЇ ІНКЛЮЗИВНОГО НАВЧАННЯ»
для корекційних педагогів, учителів-дефектологів, учителів-логопедів,
практичних психологів, асистентів учителів**

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Освітня програма розроблена на основі Типової програми підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладів освіти з інклюзивним навчанням та фахівців інклюзивно-ресурсних центрів, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 11 червня 2021 р. № 656. Програма враховує основні положення Закону України «Про освіту», «Про дошкільну освіту», «Про повну загальну середню освіту», «Про охорону дитинства», «Про засади запобігання та протидії дискримінації в Україні», Порядку підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21 серпня 2019 р. № 800, Положення про інклюзивно-ресурсний центр, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 липня 2017 р. № 545, Порядку організації інклюзивного навчання у закладах дошкільної освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 10 квітня 2019 р. № 530, Порядку організації інклюзивного навчання у закладах загальної середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 15 вересня 2021 р. № 957, інших нормативно-правових актів, що регулюють діяльність фахівців (консультантів) інклюзивно-ресурсних центрів з урахуванням європейського вектора розвитку освіти України, стратегії реформування галузі освіти в Україні, новітніх міжнародних і вітчизняних наукових розробок, кращих практик у галузі інклюзивної, спеціальної освіти та професійного розвитку корекційних педагогів, учителів-логопедів, учителів-дефектологів, практичних психологів, асистентів вчителів відповідно до сучасних викликів суспільства й освіти.

Сучасний корекційний педагог, учитель-логопед, учитель-дефектолог, практичний психолог, асистент вчителя має бути готовим до роботи за державними освітніми стандартами в контексті реформування системи освіти, у тому числі виконання заходів щодо реалізації євроінтеграційних процесів у галузі освіти, інклюзивного підходу, посилення ролі цифрових технологій в організації освітнього процесу та активного використання технологій дистанційного навчання.

Мета освітньої програми: розвиток професійних компетентностей корекційних педагогів, учителів-дефектологів, учителів-логопедів, практичних психологів та асистентів учителів щодо ефективної міждисциплінарної співпраці в умовах інклюзивного освітнього середовища.

Програма спрямована на формування здатності фахівців застосовувати сучасні моделі командної взаємодії, забезпечувати комплексний психолого-педагогічний супровід дітей з особливими освітніми потребами, здійснювати спільне планування, реалізацію та моніторинг індивідуальної програми розвитку відповідно до вимог чинного законодавства України та принципів інклюзивної освіти.

Основні завдання:

- забезпечити розвиток загальних і професійних компетентностей корекційних педагогів, учителів-логопедів, учителів-дефектологів, практичних психологів, асистентів учителів;
- поглибити й розширити знання корекційних педагогів, учителів-логопедів, учителів-дефектологів, практичних психологів, асистентів вчителів з теорії та практики навчання осіб з особливими потребами, що забезпечує якісні зміни в організації освітнього процесу та створює передумови для інноваційних перетворень у сучасній шкільній системі;
- активізувати розвиток значущих професійних якостей корекційних педагогів, учителів-логопедів, учителів-дефектологів, практичних психологів, асистентів учителів;
- удосконалити вміння корекційних педагогів, учителів-логопедів, учителів-дефектологів, практичних психологів, асистентів учителів відповідно до основних напрямів державної політики, її європейського вектора розвитку;
- поглибити й розширити теоретичні знання з фахових і психолого-педагогічних дисциплін.

Загальні очікувані результати охоплюють:

Знання й розуміння:

- сучасних тенденцій розвитку освіти загалом;
- нормативно-правових основ, законодавчих актів у сфері інклюзивної та спеціальної освіти;
- процесів організації інклюзивного навчання на рівні закладу освіти;
- співвідношення теоретичних компетенцій індивідуального розвитку особи з особливими потребами з освітньою практикою, особливо у визначенні особливих освітніх потреб;
- базових понять і принципів індивідуалізації освітнього процесу;
- процедури комплексної психолого-педагогічної оцінки розвитку дитини з метою виявлення особливих освітніх потреб;
- планування діяльності в інклюзивно-ресурсних центрах;
- академічної свободи корекційний педагог, учитель-логопед, учитель-дефектолог, практичний психолог, асистент вчителя.

Уміння:

- організовувати процес роботи центру відповідно до вимог законодавства;
- застосовувати різні функції, методи та інструменти в процесі організації освітнього процесу для осіб з особливими освітніми потребами;
- правильно формулювати та використовувати висновки комплексної психолого-педагогічної оцінки розвитку особистості для індивідуалізації процесу навчання;
- застосовувати принципи індивідуалізації у плануванні та організації освітнього процесу для осіб з особливими освітніми потребами;
- формувати в осіб з особливими освітніми потребами ключові компетентності та вміння, спільні для всіх компетентностей;
- ефективно взаємодіяти й працювати в команді.

Диспозиції (цінності, ставлення):

- гуманістична спрямованість освітнього процесу;
- дитиноцентризм, цінність особистості;
- готовність до реалізації сучасних цілей освіти;
- професійна мобільність та гнучкість;
- усвідомлення необхідності постійного професійного розвитку;
- відданість ідеї щодо значущої участі в освітньому процесі усіх учнів;
- просування національно-патріотичних та демократичних цінностей (патріотизм, відповідальність за долю держави, повага до багатоманітності, право вибору, формування спільноти, полікультурність);
- інклюзія та безбар'єрність;
- партнерство з батьками та громадою.

<p>Розробники програми</p>	<p>Локоткова Людмила Анатоліївна, завідувач ресурсного центру підтримки інклюзивної освіти комунального навчального закладу Київської обласної ради «Київський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних кадрів»;</p> <p>Дерій Олена Василівна, методист ресурсного центру підтримки інклюзивної освіти комунального навчального закладу Київської обласної ради «Київський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних кадрів»</p>
<p>Найменування програми</p>	<p>Освітня програма підвищення кваліфікації «Сучасні моделі командної взаємодії фахівців в організації інклюзивного навчання» для корекційних педагогів, учителів-дефектологів, учителів-логопедів, практичних психологів, асистентів учителів</p>

Мета програми	<p>Розвиток професійних компетентностей корекційних педагогів, учителів-дефектологів, учителів-логопедів, практичних психологів та асистентів учителів щодо ефективної міждисциплінарної співпраці в умовах інклюзивного освітнього середовища.</p> <p>Програма спрямована на формування здатності фахівців застосовувати сучасні моделі командної взаємодії, забезпечувати комплексний психолого-педагогічний супровід дітей з особливими освітніми потребами, здійснювати спільне планування, реалізацію та моніторинг індивідуальної програми розвитку відповідно до вимог чинного законодавства України та принципів інклюзивної освіти</p>
Цільова аудиторія за спеціальністю або за посадою педагогічного працівника	<p>для корекційних педагогів, учителів-дефектологів, учителів-логопедів, практичних психологів, асистентів учителів</p>
Обсяг (тривалість), що встановлюється в годинах та/або кредитах ЄКТС	<p>120 год / 4 ЄКТС (72 аудиторних годин, 48 годин – самостійна робота)</p>
Перелік компетентностей, що вдосконалюватимуться	<p>Загальні компетентності: ЗК.01, ЗК.02, ЗК.03, ЗК.04, ЗК.05</p> <p>Професійні компетентності:</p> <p>A1 Мовно-комунікативна компетентність (A1.1, A1.2, A1.3, A1.4);</p> <p>A2 Предметно-методична компетентність (A2.1, A2.2, A2.3, A2.4, A2.5, A2.6, A2.7);</p> <p>A3 Інформаційно-цифрова компетентність (A3.1, A3.2, A3.3);</p> <p>B1 Психологічна компетентність (B1.1, B1.2, B1.3, B1.4);</p> <p>B2 Емоційно-етична компетентність (B2.1, B2.2, B2.3);</p> <p>B3 Компетентність педагогічного партнерства (B3.1, B3.2, B3.3);</p> <p>V1 Інклюзивна компетентність (V1.1, V1.2, V1.3);</p> <p>V2 Здоров'язбережувальна компетентність (V2.1, V2.2, V2.3, V2.4, V2.5);</p> <p>V3 Проєктувальна компетентність (V3.1);</p> <p>Г1 Прогностична компетентність (Г1.1, Г1.2);</p> <p>Г2 Організаційна компетентність (Г2.1, Г2.2);</p> <p>Г3 Оцінювально-аналітична компетентність (Г3.1, Г3.2, Г3.3);</p> <p>Д1 Інноваційна компетентність (Д1.1, Д1.2, Д1.3);</p> <p>Д2 Здатність до навчання впродовж життя (Д2.1, Д2.2);</p> <p>Д3 Рефлексивна компетентність (Д3.1)</p>
Строки виконання програми	<p>Календарний рік</p>
Документ, що видається за результатами підвищення кваліфікації	<p>Свідоцтво про підвищення кваліфікації</p>
Забезпечення розміщення освітньої програми на сайті	<p>сайт: https://www.kristti.com.ua/</p>

Зміст програми

№ з/п	Назва та зміст навчального модуля	Всього годин	Аудиторні			Самостійна робота
			Лекції	Семінари	Практичні	
Модуль I. Філософія освіти XXI століття		6	6	–	–	6
1.1.	Національна ідентичність в історичному вимірі	4	4	–	–	4
1.2.	Соціальні медіа як інструмент PR в освіті	2	2	–	–	2
Модуль II. Професійний розвиток педагогічних працівників в умовах реформування освіти		24	–	–	24	14
2.1.	Емоційна підтримка учасників освітнього процесу в умовах воєнного і післявоєнного стану	2	–	–	2	2
2.2.	Кодекс безпечного освітнього середовища як технологія попередження насильства у закладах освіти	2	–	–	2	2
2.3.	Інклюзивна освіта: сутність, принципи, переваги.	2	–	–	2	2
2.4.	Організація та зміст інклюзивного навчання в закладах освіти	2	–	–	2	2
2.5.	Безбар'єрне освітнє середовище як простір необмежених можливостей	4	–	–	4	–
Спецкурс «Психологічна підтримка учасників освітнього процесу»		6	–	–	6	2
Модуль III. Професійна діяльність педагогічних працівників в умовах закладу освіти		34	–	–	34	20
Інваріантна частина		26	–	–	26	20
3.1.	Правова основа інклюзивної освіти: основні міжнародні документи та чинне законодавство України	2	–	–	2	2
3.2.	Стратегії підтримки дітей із порушеннями мовлення в освітньому середовищі	2	–	–	2	2
3.3.	Реалізація індивідуальної освітньої траєкторії дитини з особливими освітніми потребами.	2	–	–	2	2
3.4.	Співробітництво різнопланових фахівців в організації інклюзивного навчання	2	–	–	2	2
3.5.	Рівні підтримки дитини з особливими освітніми потребами під час організації інклюзивного навчання в закладі освіти	2	–	–	2	2
3.6.	Системний підхід до навчання та психолого-педагогічного супроводу дітей з різними категоріями освітніх труднощів: впровадження інтегрованих стратегій та інноваційних методик	2	–	–	2	2
3.7.	Розвиток професійної компетентності вчителя-логопеда та вчителя-дефектолога закладу освіти	2	–	–	2	2
3.8.	Характеристика особливостей розвитку дітей з особливими освітніми потребами	2	–	–	2	2
3.9.	Команда психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами в умовах закладу загальної середньої освіти. Батьки як рівноправні члени команди	2	–	–	2	2
3.10	Технології розроблення індивідуальної програми	2	–	–	2	2

	розвитку					
3.11	Роль асистента вчителя/вихователя в класі/групі з інклюзивним навчанням: основні функції і завдання, форми співпраці	4	–	–	4	2
3.12	Урахування вікових та індивідуальних особливостей дітей з особливими освітніми потребами в освітньому процесі	2	–	–	2	2
Варіативна частина		8	–	–	8	8
3.13	Використання інтегрованих стратегій та інноваційних методик під час освітнього процесу з дітьми з особливими освітніми потребами	4	–	–	4	–
3.14	Особливості психолого-педагогічного супроводу дітей з особливими освітніми потребами в умовах інклюзивного навчання	2	–	–	2	–
3.15	Використання інтегрованих стратегій та інноваційних методик під час освітнього процесу з дітьми з особливими освітніми потребами	2	–	–	2	–
3.16	Корекційно-розвиткова робота з дітьми, які мають сенсорні порушення	2	–	–	2	–
3.17	Психолого-педагогічні та корекційно-розвиткові послуги дітям з особливими освітніми потребами в закладі освіти	4	–	–	4	–
Модуль IV. Діагностико-аналітичний модуль		8	2	–	6	–
4.1.	Настановче заняття. Вхідне діагностування	2	2	–	–	–
4.2.	Тематична дискусія «Сучасні аспекти та інноваційні тенденції інклюзивної освіти»	2	–	–	2	–
4.3.	Захист проєктів	2	–	–	2	–
4.4.	Вихідне діагностування	2	–	–	2	–

Модуль I. Філософія освіти XXI століття

1.1. Національна ідентичність в історичному вимірі.

Поняття національної та громадянської ідентичності. Закон України «Про основні засади державної політики у сфері утвердження української національної та громадянської ідентичності» та його статті щодо основних напрямків освітньої діяльності. Різновиди освітніх заходів, пропонувані Законом України для реалізації основних напрямків виховання національної та громадянської ідентичностей.

Історична генеза української національної ідентичності: між конфронтацією та співробітництвом. Проблематика та методика національно-патріотичного, військово-патріотичного, громадянського та духовно-морального виховання. Регіональність в становленні української національної та громадянської ідентичності. Роль позашкільних заходів та позакласної роботи у формування національної та громадянської ідентичності. Пошукова та творча діяльність учнів у формуванні національної та патріотичної діяльності.

1.2. Соціальні медіа як інструмент PR в освіті.

Визначення соціальних медіа та їх ролі в сучасному суспільстві. Основи Public Relations (PR) і його значення для освітніх закладів. Переваги соціальних платформ у комунікації з цільовою аудиторією: учнями, батьками, абітурієнтами. Приклади успішного використання соціальних медіа освітніми установами (школи, університети). Аналіз популярних платформ (Facebook, Instagram, YouTube, TikTok, LinkedIn) і їх впливу на різні аудиторії. Взаємодія через різні канали: візуальний контент (Instagram, TikTok), текстовий контент (Twitter, Facebook), відеоконтент (YouTube).

Управління онлайн-репутацією навчального закладу. Важливість регулярності постів і

взаємодії з аудиторією (коментарі, відповіді на запитання). Стратегії взаємодії: опитування, відео, прямі ефіри, конкурси. Використання аналітики для покращення контенту і комунікацій.

Проблеми та виклики використання соціальних медіа в освіті. Питання безпеки та конфіденційності в онлайн-комунікаціях. Етичні аспекти використання медіа в освітньому контексті. Перспективи майбутнього використання соціальних медіа в освіті та їх роль у дистанційному навчанні.

Модуль II. Професійний розвиток педагогічних працівників в умовах реформування освіти

2.1. Емоційна підтримка учасників освітнього процесу в умовах воєнного і післявоєнного стану.

Формування у педагогів, психологів та інших учасників освітнього процесу практичних навичок для забезпечення емоційної підтримки дітей, молоді та дорослих в умовах воєнного та післявоєнного стану. Учасники ознайомляться з принципами психологічної стійкості, методами роботи зі стресом і тривогою, а також практичними інструментами створення безпечного емоційного середовища в навчальних закладах. Особлива увага приділяється адаптації освітнього процесу до потреб тих, хто пережив травматичні події, та зміцненню ресурсів для подолання психологічних наслідків війни.

2.2. Кодекс безпечного освітнього середовища як технологія попередження насильства у закладах освіти

Особливостям формування у педагогічних працівників системного розуміння механізмів створення безпечного та інклюзивного освітнього простору. У межах заняття розкриваються нормативно-правові засади забезпечення безпеки в закладі освіти, зміст і структура Кодексу, алгоритм його розроблення та впровадження.

2.3. Інклюзивна освіта: сутність, принципи, переваги.

Вивченню концепції інклюзивної освіти як сучасного підходу до забезпечення рівного доступу до навчання для всіх дітей, незалежно від їхніх індивідуальних особливостей. Ознайомлення з сутністю інклюзії, її основними принципами та перевагами для дітей з особливими освітніми потребами, їхніх однолітків та суспільства загалом. Розгляд правових основ інклюзивної освіти, підходів до адаптації навчального процесу, а також практичні рекомендації для педагогів.

2.4. Організація та зміст інклюзивного навчання в закладах освіти.

Особливостям організації інклюзивного навчання в освітніх закладах. Знання про законодавчу базу інклюзивної освіти, сучасні підходи до організації навчального процесу для дітей з особливими освітніми потребами, а також методики адаптації навчальних програм. Інклюзивного середовища, ролі команди супроводу та практичним аспектам співпраці між педагогами, асистентами і батьками.

2.5. Безбар'єрне освітнє середовище як простір необмежених можливостей

Важливі аспекти створення освітнього середовища, яке буде доступним і комфортним для усіх учасників навчального процесу, незалежно від їх особливостей. Знання та практичні порадами щодо впровадження концепції безбар'єрності в освітню діяльність.

Спецкурс «Психологічна підтримка учасників освітнього процесу»

Поняття безпечного і здорового освітнього середовища. Причини недостатнього рівня розбудови безпечного і здорового освітнього середовища в закладах дошкільної освіти. Цілі, завдання, очікувані результати реалізації Національної стратегії розбудови безпечного і здорового освітнього середовища. Умови розбудови безпечного і здорового освітнього середовища.

Підходи до реагування на наслідки надзвичайних ситуаціях. Основні принципи надання психосоціальної допомоги. Ресурсність, модель подолання стресу М. Лаада (BASIC PH). Емоційні порушення у дітей різних вікових категорій. Психологічні техніки відновлення ресурсного стану педагогів та дітей в умовах війни. Збереження психологічного здоров'я під

час самоізоляції, дієві техніки самопомоги. Особливості зниження рівня тривожності в дітей.

Ментальне здоров'я та психосоціальна підтримка: зміст понять. Надзвичайні ситуації. Благополуччя людини. Взаємозв'язок проблем ментального здоров'я та психосоціальної підтримки в надзвичайних ситуаціях. Визначення понять «стрес», «життестійкість». Опановування прийомів, які сприяють управлінню стресом та відновленню емоційної рівноваги в надзвичайних ситуаціях.

Модуль III. Професійна діяльність педагогічних працівників в умовах закладу дошкільної освіти

3.1. Правова основа інклюзивної освіти: основні міжнародні документи та чинне законодавство України

Вивченню правових засад інклюзивної освіти, які базуються на міжнародних стандартах та чинному законодавстві України. Метою є ознайомлення учасників із ключовими міжнародними документами, що гарантують права на освіту для осіб з особливими освітніми потребами, а також аналіз національних нормативно-правових актів, що регулюють впровадження інклюзивної освіти в Україні.

3.2. Стратегії підтримки дітей із порушеннями мовлення в освітньому середовищі

Формування у педагогів, логопедів і вихователів практичних навичок підтримки дітей із порушеннями мовлення у закладах освіти. Учасники вивчать сучасні підходи до організації навчання таких дітей, специфіку їхніх потреб і способи ефективної інтеграції в освітнє середовище. Ознайомлення учасників із методиками підтримки мовленнєвого розвитку дітей із порушеннями мовлення, навчити адаптувати навчальні завдання та створювати сприятливі умови для їхнього навчання та соціалізації.

3.3. Реалізація індивідуальної освітньої траєкторії дитини з особливими освітніми потребами. Технології розроблення

Принципи та технології розроблення індивідуальної освітньої траєкторії для дітей з особливими освітніми потребами. Етапи створення індивідуальної освітньої траєкторії. Оцінка потреб дитини. Визначення стратегій і методів навчання. Необхідні кроки для адаптації освітнього процесу. Інструменти і підходи для реалізації індивідуальних траєкторій для кожної дитини.

3.4. Співробітництво різнопланових фахівців в організації інклюзивного навчання

Формування навичок ефективної командної взаємодії для забезпечення якісного інклюзивного освітнього процесу; ознайомлення з ролями та завданнями різних фахівців (педагогів, психологів, асистентів вчителя, логопедів, корекційних педагогів тощо) у командній роботі та їхнім внеском у підтримку дітей з особливими освітніми потребами.; міждисциплінарна взаємодія, обмін досвідом та узгодження спільних дій для досягнення індивідуальних цілей розвитку дитини.

3.5. Рівні підтримки дитини з особливими освітніми потребами під час організації інклюзивного навчання

Рівнями підтримки в освітньому процесі дітей з особливими освітніми потребами. Категорії освітніх труднощів. Роль педагогів, асистентів та інших фахівців в організації інклюзивного навчання. Міждисциплінарна співпраця між педагогами, асистентами, фахівцями та батьками для створення підтримуючого інклюзивного середовища.

3.6. Системний підхід до навчання та психолого-педагогічного супроводу дітей з різними категоріями освітніх труднощів: впровадження інтегрованих стратегій та інноваційних методик

Системний підхід до навчання дітей з особливими освітніми потребами. Створення індивідуальних освітніх програм. Адаптація. Модифікація. Сенсорна інтеграція. Ігрова терапія. Когнітивно-поведінкові техніки. Методи альтернативної комунікації.

3.7. Розвиток професійної компетентності вчителя-логопеда та вчителя-дефектолога закладу освіти.

Розгляду ключових аспектів професійного розвитку вчителів-логопедів та вчителів-дефектологів, що працюють у сучасних закладах освіти. Особливу увагу буде приділено формуванню компетенцій, необхідних для роботи з дітьми з особливими освітніми потребами, адаптації освітнього процесу під індивідуальні потреби учнів та впровадження сучасних підходів до навчання і корекції. підвищенню професійної компетентності педагогів через вивчення сучасних теоретичних підходів, практичних методик і технологій, а також розвинути їхню здатність до саморозвитку та інтеграції нових знань у роботу.

3.8. Характеристика особливостей розвитку дітей з особливими освітніми потребами

Аналіз особливостей розвитку дітей з різними типами особливих освітніх потреб (ООП). Специфічні ознаки та потреби особливих підходів у навчанні й вихованні дітей з особливими освітніми потребами.

3.9. Команда психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами в умовах закладу загальної середньої освіти. Батьки як рівноправні члени команди

Ефективна організація командної роботи для забезпечення індивідуальних потреб дітей з особливими освітніми потребами; складом команди психолого-педагогічного супроводу, ролі та обов'язками її членів, принципами співпраці між педагогами, спеціалістами та батьками; залучення батьків як активних і рівноправних учасників освітнього процесу.

3.10. Роль асистента вчителя/вихователя в класі/групі з інклюзивним навчанням: основні функції і завдання, форми співпраці.

ознайомлення учасників із роллю асистента вчителя/вихователя в умовах інклюзивного навчання, основними функціями цієї посади та ефективними формами співпраці з іншими учасниками освітнього процесу. Розкрити значення роботи асистента для забезпечення якісного навчання та виховання дітей з особливими освітніми потребами, а також формування командної взаємодії між учителем, батьками, адміністрацією та спеціалістами.

3.11. Технології розроблення індивідуальної програми розвитку

Нормативно-правові засади розроблення ІПР, структура та ключові етапи її створення, методи оцінювання індивідуальних потреб дитини. Встановлення реалістичних цілей, підбір відповідних стратегій і методик навчання, моніторинг та корекція ІПР у процесі її реалізації.

3.12. Урахування вікових та індивідуальних особливостей дітей з особливими освітніми потребами в освітньому процесі

Принципи організації освітнього процесу з урахуванням вікових і індивідуальних особливостей дітей з особливими освітніми потребами (ООП). Вміння адаптувати освітнє середовище для створення сприятливих умов для розвитку, навчання та соціалізації таких дітей. Формування у педагогів та інших учасників освітнього процесу компетентності для ефективної роботи з дітьми з ООП, зважаючи на їхні вікові характеристики, особливості психофізичного розвитку та індивідуальні потреби.

3.13. Використання інтегрованих стратегій та інноваційних методик під час освітнього процесу з дітьми з особливими освітніми потребами

Формування знань та навичок щодо сучасних підходів до навчання дітей з особливими освітніми потребами; ознайомлення з ефективними інтегрованими стратегіями, інноваційними методиками та технологіями, що сприяють успішній соціалізації, розвитку та навчальній діяльності дітей з особливими освітніми потребами; адаптації навчальних матеріалів, створенню інклюзивного освітнього середовища та індивідуальний підхід до кожного учня.

3.14. Особливості психолого-педагогічного супроводу дітей з особливими освітніми потребами

Принципи і методи психолого-педагогічного супроводу дітей з особливими освітніми потребами. Індивідуальний підхід до кожної дитини. Визначення потреб та адаптація освітнього процесу відповідно до цих потреб. Розвиток психологічних і педагогічних навичок у роботі з дітьми з особливими освітніми потребами, що мають різні порушення розвитку.

Ефективні стратегії взаємодії з родинами та іншими фахівцями. Практичні рекомендації щодо застосування методик і технік для створення сприятливого середовища для всебічного розвитку і соціальну адаптацію дітей з особливими освітніми потребами.

3.15. Використання інтегрованих стратегій та інноваційних методик під час освітнього процесу з дітьми з особливими освітніми потребами

Формування знань та навичок щодо сучасних підходів до навчання дітей з особливими освітніми потребами; ознайомлення з ефективними інтегрованими стратегіями, інноваційними методиками та технологіями, що сприяють успішній соціалізації, розвитку та навчальній діяльності дітей з особливими освітніми потребами; адаптації навчальних матеріалів, створенню інклюзивного освітнього середовища та індивідуальний підхід до кожного учня.

3.16. Корекційно-розвиткова робота з дітьми, які мають сенсорні порушення

Корекційно-розвиткова робота з дітьми, які мають сенсорні порушення. Використання спеціальних технік, методик, ігрових сценаріїв для покращення сенсорного сприйняття дітей. Інформація про психологічні аспекти роботи з такими дітьми та підходи до стимулювання їх розвитку.

3.17. Психолого-педагогічні та корекційно-розвиткові послуги дітям з особливими освітніми потребами в закладі освіти

Психолого-педагогічні та корекційно-розвивальні послуги, які надаються дітям з особливими освітніми потребами в закладі освіти. Основні методики та підходи до надання якісних послуг цій категорії дітей, враховуючи їх індивідуальні потреби та можливості. Шляхи покращення якості надання послуг і сприяння оновленню педагогічних практик у цій галузі.

Питання для самостійного опрацювання

1. Які переваги міждисциплінарної взаємодії в організації інклюзивного навчання?
2. Які виклики виникають у команді під час інклюзивного навчання і як їх подолати?
3. Які стратегії можна використовувати для покращення міждисциплінарної співпраці в інклюзивному навчанні?
4. Як важливо забезпечити ефективну комунікацію та співпрацю між спеціалістами різних галузей знань в контексті інклюзивного навчання?
5. Створення індивідуальної програми розвитку (ІПР) для дитини з ООП.
6. Співпраця учасників команди психолого-педагогічного супроводу.
7. Забезпечення ефективної комунікації з батьками дитини з ООП.
8. Поради батькам для підтримки дитини ООП вдома.
9. Залучення родини до процесу навчання та реабілітації дитини.
10. Ефективна адаптація дитини з ООП в класі з інклюзивним навчанням.
11. Стратегії підтримки дитини з ООП у соціалізації з однолітками.
12. Моніторинг і оцінювання прогресу дитини з ООП в межах індивідуальної програми розвитку.

Список використаних та рекомендованих джерел

1. Інклюзивне навчання в закладах загальної середньої освіти: керівництво для тренерів: навчально-методичний посібник. Київ, 2018. 174 с.
2. Організаційно-методичні засади діяльності інклюзивно-ресурсних центрів: навчально-методичний посібник / за заг. ред. М. А. Порошенко. Київ, 2018. 252 с.
3. Порошенко М. А. Інклюзивна освіта: навчальний посібник. Київ: Агентство «Україна», 2019. 300 с.
4. Колупасва А. А., Таранченко О. М. Навчання дітей з особливими освітніми потребами в інклюзивному середовищі: навчально-методичний посібник. Харків: Видавництво «Ранок», 2019. 304 с.

5. Ярмола Н., Коваль-Бардаш Л., Компанець Н., Квітка Н., Лапін А. Діти з особливими освітніми потребами у загальноосвітньому просторі: навчально-методичний посібник. Київ: ІСПП імені Миколи Ярмаченка НАПН України, 2020. 208 с.
6. Коваль Л. В., Компанець Н. М., Квітка Н. О., Лапін А. В., Луценко І. В. Особлива дитина в інклюзивному навчальному закладі: навчально-методичний комплект (навчально-методичний посібник, методичні рекомендації "Організаційно-методичні основи інклюзивного середовища в ДНЗ", навчальна програма "Програма розвитку дошкільників з особливими потребами в інклюзивному середовищі ДНЗ"). Київ, 2017.
7. Коган О. В., Манукян О. А. Практичні аспекти діяльності інклюзивно-ресурсного центру: методичний посібник. Лисичанськ, 2020.
8. Обухівська А. Г., ред. Психологічний супровід інклюзивної освіти: методичні рекомендації. Київ, 2017.
9. Квітка Н. О., Лапін А. В. Технології корекційно-розвивальної роботи в інклюзивному навчальному закладі: позаурочний час: навчально-методичний посібник. Київ, 2020.